

PANEL RHIANT CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 10 Medi, 2018

- YN BRESENNOL:** Dr Gwynne Jones, Prif Weithredwr (Cadeirydd)
- Cynghorydd Llinos Medi Huws (Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol)
Cynghorydd R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid)
Cynghorydd Richard Griffiths (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol)
Cynghorydd Margaret M. Roberts (Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio)
Barbara Jones (Cymdeithas Gofalwyr Maeth Ynys Môn)
Dr Caroline Turner (Prif Weithredwr Cynorthwyol / Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol)
Fôn Roberts (Pennaeth Gwasanaethau Plant)
Huw Owen (Swyddog Adolygu Annibynnol)
Llyr Bryn Roberts (Rheolwr Gwasanaeth, Ymyrraeth Ddwys)
Gwyneth Hughes (Uwch Reolwr Addysg – Safonau a Chynhwysiant)
Dawn Owen (Rheolwr Tîm – Tîm Lleoli Plant)
Llinos Parry (Swyddog Recriwtio a Marchnata Maethu)
Ann Holmes (Swyddog Pwyllgor)
- YMDDIHEURIADAU:** Cynghorydd Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau), Liz Fletcher (BIPBC)
-

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni chafwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2 COFNODION CYFARFOD 11 MEHEFIN, 2018

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Panel Rhiant Corfforaethol a gynhaliwyd ar 11 Mehefin, 2018 a chadarnhawyd eu bod yn gywir.

3 MATERION YN CODI

- Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd fod gwaith wrthi'n cael ei wneud ar lefel ranbarthol er mwyn cydlynu agwedd awdurdodau Gogledd Cymru tuag at blant sy'n mynd ar goll o ofal, sut bydd y data perthnasol yn cael ei adrodd a sut y cynhelir cyfweliadau dychwelyd adref gorfodol. Mae materion sy'n cymhlethu pethau, er enghraifft y ffaith fod gan Heddlu ac awdurdodau lleol ddealltwriaeth wahanol am yr hyn a olygir wrth "ar goll" ac "absennol heb ganiatâd" gan olygu amrywiad yn y data yr adroddir arno a'r ffaith pan fydd awdurdodau lleol yn trefnu lleoliadau mewn ardal awdurdod lleol arall, nad ydynt bob amser yn hysbysu'r awdurdod sy'n derbyn o'r lleoliadau a wnaed. Dywedodd y Swyddog fod y Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn Ynys Môn wedi ysgrifennu at yr holl asiantaethau perthnasol er mwyn ceisio cael darlun manwl gywir o'r plant a leolir ar yr Ynys gan awdurdodau eraill. Dywedodd y Swyddog ei fod yn arwain ar gydlynu'r gwaith hwn ymysg y chwe Awdurdod yng Nghymru sy'n cynnwys creu protocol ar y cyd ac yn amodol ar broses ddemocrataidd

yr awdurdodau eraill a'r Heddlu y bydd y Protocol yn cael ei drafod â nhw, roedd yn gobeithio dod â'r protocol i gyfarfod mis Rhagfyr, 2018 y Panel Rhiant Corfforaethol.

- O ran y costau o ddarparu addysg ar gyfer yr holl blant mewn lleoliadau yma yn Ynys Môn sydd wedi eu gwneud gan awdurdodau lleol eraill, dywedodd yr Uwch Reolwr Safonau a Chynhwysiant fod yna 6 disgybl mewn ysgolion prif lif ar Ynys Môn o ardaloedd awdurdodau lleol eraill lle mae darpariaeth addysg ychwanegol yn cael ei ddarparu h.y. y tu hwnt i'r ddarparu'r ddarpariaeth safonol. Cost y ddarpariaeth ychwanegol hon ar gyfer chwe disgybl yw £85k gyda'r awdurdodau sy'n eu lleoli yn gorfod talu eu rhan o'r swm hwnnw.

Nododd y Panel y wybodaeth a bod y chwe disgybl y cyfeiriwyd atynt uchod yn debygol o fod yn rhan o garfan fwy o blant o ardaloedd awdurdod lleol eraill sy'n cael eu gofalu amdanynt ar Ynys Môn ac sydd eto i ddechrau'r ysgol neu nad ydynt wedi eu cynnwys yn y grŵp uchod oherwydd er eu bod yn mynychu'r ysgol, does dim angen darpariaeth addysgol ychwanegol ar eu cyfer.

4 ADRODDIAD Y SWYDDOGION ADOLYGU ANNIBYNNOL

Cyflwynwyd adroddiad y Swyddogion Adolygu Annibynnol (Uned Ddiogelu ac Ansawdd) ar gyfer ystyriaeth y Panel. Nododd yr adroddiad y cynnydd a wnaed yn erbyn yr amcanion gwelliant y tynnwyd sylw atynt yn dilyn gwerthusiad o rianta corfforaethol yr Awdurdod gan yr Uned Diogelu ac Ansawdd a adroddwyd i'r Panel ym mis Mawrth 2018.

Adroddodd y Swyddog Adolygu Annibynnol (SAA) fod yr Uned Diogelu ac Ansawdd, wrth werthuso'r rianta corfforaethol, wedi adnabod rhai meysydd lle gellid gwella arferion. Gwnaed argymhellion ac mae cynnydd wedi'i wneud fel a ganlyn –

- Rhaid i bob plentyn sy'n derbyn gofal gael asesiad diweddar o'u hanghenion gan gynnwys llun o bob plentyn ar y ffeil sy'n cael ei diweddarau yn rheolaidd – Ers 1 Mehefin, 2018 mae'r ddogfen Rhan 6 Cynllun Gofal a Chymorth wedi ei defnyddio sy'n cynnwys portread byr o bob plentyn. Mae'r cynllun yn seiliedig ar wybodaeth am anghenion y plentyn. Fodd bynnag, oherwydd nad yw'n cynnwys asesiad llawn bydd y SAA yn parhau i fonitro a yw'r asesiadau wedi eu diweddarau.
- Rhaid i gynlluniau Gofal a Chymorth gael eu paratoi ar gyfer pob plentyn – mae'r Uned yn ymwybodol o'r flaenoriaeth a roddir i'r mater hwn gan y Gwasanaeth. Ar gais y Pennaeth Gwasanaeth, bu'r Uned baratoi archwiliad o achosion a oedd gan Gynlluniau Gofal. Daeth yr archwiliad i'r casgliad, er fod gan nifer sylweddol o achosion gynlluniau ffurfiol bellach, nad oedd nifer o'r cynlluniau wedi eu cwblhau. Mewn rhai achosion, nid oedd nifer o'r adrannau wedi eu llenwi.
- Rhaid i baratodau ar gyfer adolygiadau gael eu gwella a rhaid darparu gwybodaeth sy'n galluogi cynllun y plentyn i gael ei graffu a'i ddatblygu – Bydd adroddiad ar ffurf y Cynllun Gofal a Chymorth bellach yn cael ei gyflwyno i gyfarfodydd Adolygu yn rheolaidd. Yn y rhan fwyaf o achosion lle na ddigwyddodd hyn, darparwyd esboniad. Mae'r Uned yn ymwybodol o'r ymdrech sylweddol y mae nifer o Weithwyr Cymdeithasol wedi'i wneud er mwyn paratoi'r ddogfennaeth; fodd bynnag, mae'n parhau i fod yn faes y mae'r gwasanaeth yn canolbwyntio arno.
- Cofnodi ymweliadau statudol er mwyn dangos dealltwriaeth o'r gofynion gyda'r cofnod wedi'i arwyddo gan y plentyn a'r gofawlwr – Er mwyn paratoi ar gyfer y diweddariad hwn, dewiswyd 10 o achosion ar hap ac roedd cofnodion cyfredol ar bob un. Fodd bynnag, wrth baratoi ar gyfer adolygiadau, nid dyma'r sefyllfa bob amser ond mae tystiolaeth o gynnydd cadarnhaol yn y cyswllt hwn.

- Cynnydd cynlluniau parhaol ar gyfer nifer o blant lle byddai trefniadau Gorchymyn Gwarcheidwadaeth Arbennig wedi bod yn well canlyniad – Mae Swyddogion Adolygu Annibynnol bellach yn mynychu cyfarfodydd misol gyda'r Rheolwr Gwasanaeth er mwyn craffu ar leoliadau maethu. Mae'r cyfarfodydd hyn yn darparu cyfle i ystyried y cynlluniau ar gyfer pob plentyn mewn modd cyfannol, yn cynnwys y posibilrwydd o ryddhau Gorchymynion Gofal. Trafodir hyn mewn Adolygiadau Plant y Gofelir Amdanynt hefyd.

Ystyriodd y Panel y wybodaeth a gwnaed y pwyntiau canlynol –

- O ran diweddaru asesiadau o anghenion plant mewn gofal yn rheolaidd, gofynnodd y Panel am gadarnhad ynghylch pam ei fod yn cael ei ystyried ei bod yn rhy fuan i asesu a yw'r wybodaeth hon wedi ei diweddaru o gofio bod y ddogfennaeth newydd wedi bod yn cael ei defnyddio ers 6 Mehefin 2018. Nododd y Panel y byddai adborth cychwynnol ar ba mor dda mae'r ddogfen Rhan 6 yn cyflawni'r angen o ran ansawdd wedi bod yn ddefnyddiol.

Dywedodd y SAA, gan mai dim ond ym mis Mehefin y cyflwynwyd y ddogfennaeth newydd ac y paratowyd yr adroddiad diweddaru uchod ym mis Awst, ystyriwyd mai ychydig iawn sy'n debygol o fod wedi newid yn y cyfamser er mwyn ei gwneud yn angenrheidiol i ddiweddaru'r asesiad anghenion. Mae'r Uned hefyd yn ystyriol o'r gwaith sylweddol sy'n gysylltiedig â'r asesiadau anghenion; fodd bynnag, petai unrhyw newid neu ddatblygiadau sylweddol byddai'r asesiadau'n cael eu diweddaru yn unol â hynny.

- Nododd y Panel y gallai'r iaith yn yr adroddiad fod yn fwy penodol mewn perthynas â mesur cynnydd a pherfformiad. Er enghraifft, cyfeirir at "nifer sylweddol o achosion" ond nid yw hyn yn rhoi syniad ynghylch a yw hyn yn cyfeirio at y mwyafrif o achosion. Nododd y Panel hefyd o ran yr achosion a gafodd eu dewis ar hap ar gyfer asesu a oeddent yn gyfredol ai peidio, nad oedd unrhyw wybodaeth wedi'i darparu ac eithrio i gadarnhau a oeddent wedi eu diweddaru; doedd dim arwydd chwaith faint o achosion sydd yna ac a yw hyn yn wir ai peidio.
- Nododd y Panel, er mwyn gallu adeiladu darlun manwl gywir o berfformiad mewn perthynas ag ansawdd asesiadau, byddai'n ddefnyddiol gallu cael mwy o fanylder neu fel arall mae'n anodd sefydlu graddau'r cynnydd ac a oes angen cymryd unrhyw gamau pellach.

Bu'r SAA gydnabod y pwyntiau a wnaed gan gadarnhau y bydd ffigyrau a chanrannau yn cael eu cynnwys lle bynnag bo hynny'n bosibl yn y dyfodol er mwyn cynorthwyo'r Panel i gael gwell dealltwriaeth o'r sefyllfa. Fodd bynnag, bu'r SAA gadarnhau bod gallu cadarnhau bod cofnodion cyfredol ar gael ar gyfer y 10 achos sampl a adolygwyd ar hap yn gynnydd da iawn.

Cytunwyd y dylid derbyn yr adroddiad a nodi'r sefyllfa.

CAMAU YCHWANEGOL A GAFODD EU HARGYMELL: Bod adroddiadau yn fwy manwl yn y dyfodol ac y dylent gyfleu lefel y cynnydd a wnaed.

5 ADRODDIAD BLYNYDDOL Y GWASANAETH EIRIOLAETH 2017/18

Cyflwynwyd adroddiad y Gwasanaeth Eiriolaeth Rhanbarthol Annibynnol ar weithrediad y gwasanaeth yn Ynys Môn yn ystod 2017/18 ar gyfer ystyriaeth y Panel.

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth (Ymyrraeth Ddwys) fod yr adroddiad yn dangos fod nifer yr atgyfeiriadau a dderbyniwyd bob chwarter yn gyson drwy'r flwyddyn ond fod cyfanswm nifer y materion a gyfeiriwyd yn sylweddol is o gymharu â'r flwyddyn flaenorol (gweithiwyd gyda 63 o blant a phobl ifanc o gymharu â 96 yn 2016/17). Cafodd

hyfforddiant ar yr Agwedd Genedlaethol tuag at Eiriolaeth Statudol ar gyfer Ynys Môn ei ohirio ar ddau achlysur yn y gaeaf o ganlyniad i gywydd garw. Bydd yr hyfforddiant bellach yn cael ei ddarparu drwy ddyddiau cynhadledd staff a gobeithir y bydd yn cael effaith gadarnhaol ar ffigyrau cyfeirio yn y dyfodol. Cafodd cyfanswm o dri o bobl ifanc eu cyfeirio ar gyfer eiriolaeth Cynnig Rhagweithiol a gofynnodd y tri am eiriolaeth seiliedig ar faterion gan Wasanaeth Eiriolaeth Gogledd Cymru. Dywedodd y Swyddog mai cefnogaeth mewn cyfarfodydd, wedi'i ddilyn gan faterion cyswllt, oedd y prif resymau dros atgyfeiriadau i'r gwasanaeth. Mae cyfraniad i'r Gwasanaeth Eiriolaeth gan Ynys Môn, sy'n gwasanaethu'r chwe awdurdod yng Ngogledd Cymru, yn £20k – mae hyn yn gynydd o £7k o ganlyniad i gyflwyniad y Cynnig Rhagweithiol sy'n golygu bod plant yn cael cyfle i gysylltu â'r darparwr eiriolaeth pan fydd Gwasanaethau Cymdeithasol yn dod yn ymwybodol ohonynt gyntaf.

Nododd y Panel y wybodaeth gan nodi hefyd fod y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn rhoi pwyslais cynyddol ar eiriolaeth yn ogystal ag eiriolaeth anffurfiol sy'n gallu digwydd drwy berthynas neu drwy athro neu athrawes. Nid yw ystadegau eiriolaeth anffurfiol yn cael eu casglu.

Cytunwyd derbyn yr Adroddiad Blynyddol a nodi ei gynnwys.

NI CHAFODD UNRHYW WEITHREDOEDD YCHWANEGOL EU HARGYMELL

6 DIWEDDARIAD STRATEGAETH RECRIWTIO GOFALWYR MAETH

Adroddodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd bod y strategaeth ar gyfer recriwtio Gofalwyr Maeth yn cael ei hadolygu ac y bydd papur ar yr opsiynau posibl a'r costau yn cael eu cyflwyno i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ym mis Hydref ac y bydd y Panel Rhiant Corfforaethol yn cael ei ddiweddarau yn dilyn hynny. Yr amcan yw rhoi pecyn o gymhellion at ei gilydd a fydd yn gwneud maethu i'r Awdurdod ar Ynys Môn yn fwy deniadol i bobl a allai fod yn meddwl am fod yn ofalwyr maeth. Cadarnhaodd y Swyddog fod y gwaith ar y gweill ac y bydd diweddariadau'n cael eu darparu wrth i'r pecyn recriwtio diwygiedig gael ei lunio.

Nododd y Panel y sefyllfa.

NI CHYNIGIWDYD UNRHYW WEITHREDOEDD YCHWANEGOL

7 DIGWYDDIAD GOFAL MAETH

Rhoddodd y Swyddog Recriwtio a Marchnata Maethu gyflwyniad i'r Panel ar waith y tîm dros gyfnod yr haf. Cyfeiriodd yn benodol at y Digwyddiad Dathlu Gofalwyr Maeth a gynhaliwyd ar 10 Gorffennaf 2018 gan Gyngor Sir Ynys Môn er mwyn dweud diolch wrth holl ofalwyr maeth yr Awdurdod, eu gofalwyr a'u teuluoedd (pobl gysylltiedig).

Dywedodd y Swyddog, ynghyd â darparu'r 26 o ofalwyr maeth a oedd yn bresennol â chyfle i gyfarfod ag Uwch Dîm Arweinyddiaeth, Staff ac Aelodau Etholedig y Cyngor, roedd y digwyddiad yn fwy o gyfle i'r Awdurdod gydnabod yn ffurfiol y gwaith gwerthfawr y mae gofalwyr maeth yn ei wneud 24 awr y dydd gyda rhai o blant a phobl ifanc mwyaf bregus Ynys Môn. Roedd y Gwasanaeth hefyd yn gallu cyhoeddi yn y digwyddiad bod Aelodaeth o Wasanaethau Hamdden am ddim wedi'i gymeradwyo ar gyfer Gofalwyr Maeth a phlant a phobl ifanc sy'n derbyn gofal. Mae'r Gwasanaeth yn ddiolchgar i'r Gwasanaeth Hamdden am ymestyn yr aelodaeth hamdden am ddim, sydd eisoes ar gael i'r rhai sy'n gadael gofal, i holl ofalwyr maeth a phlant sy'n derbyn gofal ar Ynys Môn.

Roedd y Panel o'r farn ei bod yn bwysig cydnabod yn ffurfiol y gwaith a wneir gan Ofalwyr Maeth yr Awdurdod ac fe fynegodd y Panel ei werthfawrogiad o'r gwasanaeth a ddarperir ganddynt.

Cytunwyd y dylid nodi'r wybodaeth.

NI CHYNIGIWYD UNRHYW GAMAU GWEITHREDU YCHWANEGOL

8 DIWRNOD O HWYL – 8 MEDI, 2018

Rhoddodd y Swyddog Recriwtio a Marchnata Maethu gyflwyniad ar Ddiwrnod o Hwyl Maethu Blynyddol y Tîm Leoli Plant sydd wedi'i gynnal yn flynyddol ers 2011 mewn cydweithrediad â Chlwb Rotari Caergybi a gyda chymorth Tyddyn Môn sy'n rhoi'r lleoliad am ddim. Dangosodd y Swyddog glipiau o'r diwrnod a'r gweithgareddau a drefnwyd ar gyfer y plant sy'n derbyn gofal a fynychodd.

Mynegodd y Panel ei ddiolch i Glwb Rotari Caergybi ac i Tyddyn Môn am eu cydweithrediad ac am gefnogi'r Diwrnod o Hwyl.

NI CHAFODD UNRHYW WEITHREDOEDD PELLACH EU CYNNIG

9 CYFARFOD NESAF Y PANEL

Nodwyd y cynhelir cyfarfod nesaf y Panel am 2pm ar ddydd Llun, 10 Rhagfyr, 2018.

**Dr Gwynne Jones
Cadeirydd**